

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ВАРНЕНСКА МОРСКА ГИМНАЗИЯ
„СВЕТИ НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ“

9003 Варна, бул. Народни Будители №4; тел. +359 52 37 04 37; e-mail: info-402183@edu.mon.bg; www.vmg.bg

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ВАРНЕНСКА МОРСКА ГИМНАЗИЯ „СВЕТИ НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ“**

за периода от 2023 до 2028 година

ВЪВЕДЕНИЕ

Стратегията за развитието на професионалната гимназия е изготвена в сътрудничество с Обществения съвет. Тя очертава развитието на училището в периода от 2023 до 2028 година. Стратегията е разработена в съответствие със стратегическите документи на МОН и Република България и европейската правна рамка. Определени са мисията и визията за развитието на училището, конкретизирани са стратегическите и оперативни (специфични) целите, очертани са основните приоритети и мерките и действията за тяхното реализиране в посочения период.

Планът за изпълнение на стратегията е организиран по приоритетни области и специфичните цели, осигуряващи постигането на основната цел на стратегията и съответните дейности и конкретните мерки и инструменти за тяхното реализиране.

Индикаторите за постигането на целите са съобразени с методологията за мониторинг и оценка на напредъка.

Очакваният резултат от прилагането на Стратегията е да се постигне по-високо качество на образованието във ВМГ „Св. Н. Чудотворец“ на базата на непрекъснатото самоусъвършенстване и квалификация на учителите, за създаване и прилагане на иновации в полза на развитието на всеки ученик. Стратегията ще се отчита всяка година и при необходимост ще бъде актуализирана.

Основните принципи, с които е съобразена стратегията, са:

1. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик към мисията и визията за развитие на училището.
2. Индивидуален подход към всеки ученик и повишаване на мотивацията им за работа.
3. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
4. Приемственост – съхранение и развитие на българските образователни традиции за гарантиране на последователност и устойчивост при прилагане на училищните политики.
5. Хуманизъм, толерантност и отговорност.
6. Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език.
7. Иновативност и ефективност в педагогическата работа чрез използване на нови подходи, мерки и дейности за постигане на заложените в стратегията цели.
8. Прозрачност на управлението и предвидимост в развитието на училищното образование.
9. Партньорство и активно взаимодействие между работодатели, родители и всички заинтересовани страни за постигане на целите и задачите на гимназията.
10. Гарантиране правото на свободен избор на всеки участник в образователния процес.
11. Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите от работата в гимназията, измеримост, отчетност и устойчивост на резултатите.

Актуално състояние на училището:

Към момента в професионалната гимназия се обучават повече от 500 ученици, разпределени в 26 паралелки по следните професии и специалности:

1. Корабоводител, Корабоводене - морско
2. Корабен техник, Корабни машини и механизми
3. Електротехник, Електрообзавеждане на кораби
4. Организатор по експлоатация на пристанищата и флота, Експлоатация на пристанищата и флота
5. Техник на компютърни системи, Компютърна техника и технологии
6. Спедитор – логистик, Спедиция, транспортна и складова логистика
7. Техник по комуникационни системи, Телекомуникационни системи (от учебната 2023/2024 година)

Образователно-възпитателният процес се осъществява от 47 педагогически специалисти, като придобили професионално-квалификационна степен са:

- I ПКС 2 педагогически специалисти;
- II ПКС 5 педагогически специалисти;
- III ПКС 3 педагогически специалисти;
- IV ПКС 8 педагогически специалисти;
- V ПКС 11 педагогически специалисти;
- Образователна степен „доктор“ 1 педагогически специалист.

Непедагогическият персонал е 13 служители.

Пропускателният режим в училището се осигурява чрез портиер, назначен на щат към училището, а в извънработно време охраната се осигурява от охранителна фирма.

I. SWOT АНАЛИЗ

Вътрешни фактори	Външни фактори
<i>СИЛНИ СТРАНИ</i>	<i>ВЪЗМОЖНОСТИ</i>
1. Ефективно и резултатно обучение по общообразователните предмети и по предметите по професионална подготовка;	1. Поддържане и развитие на качеството на ежегодното провеждане на квалификациите на педагогическите специалисти от гимназията;
2. Предоставяне на обучение по професии и специалности, търсени на пазара на труда;	2. Ежегодно осъвременяване на използваните в училището информационни

<p>3. Обучение насочено към индивидуалните потребности на учениците;</p> <p>4. Образователна среда, основаваща се на новите технологии, стимулираща креативността на педагогическите специалисти и учениците;</p> <p>5. Модел на обучение, базиран на иновативни решения и интерактивни методи на обучение;</p> <p>6. Възможности за разкриване на нови специалности;</p> <p>7. Квалифициран педагогически екип с учители с капацитет за преподаване в повече от една специалност;</p> <p>8. Реализиране на планирания държавен план-прием на 100%;</p> <p>9. Финансова стабилност на гимназията, гарантиран от реализирането на държавния план-прием и ефективното и прозрачно управление;</p> <p>10. Договори за сътрудничество с висши училища и с работодателски организации;</p> <p>11. Развитие на ученическото самоуправление и насочването му към формиране на граждански компетентности;</p> <p>12. Използване на информационните технологии за ефективна комуникация с родителите, партниращите работодателски организации и институции;</p> <p>13. Активно и демократично функционираща училищна общност основана на емпатия и развитие, подпомогнато от обществен съвет;</p> <p>14. Ефективна работа по национални и международни програми и проекти;</p> <p>15. Инициране и реализиране на благотворителни кампании с участието на родители и общественици;</p>	<p>технологии;</p> <p>3. Разширяване на възможностите за участие на родителите в образователно-възпитателния процес;</p> <p>4. Целенасочени дейности към намаляване на агресията между учениците;</p> <p>5. Ритуализиране на училищния живот в съответствие с образователните традиции;</p> <p>6. Ефективно използване на индивидуалните консултации с ученици и с родители за повишаване качеството на образователно-възпитателния процес;</p> <p>7. Повишаване на резултатите от НВО по български език и литература и по математика в края на X клас и от ДЗИ по български език и литература и по ДИППК в края на XII клас;</p> <p>8. Включване на Обществения съвет към гимназията и в училищните дейности;</p> <p>9. Създаване на нови партньорства с работодателски организации за осигуряване на производствена практика за учениците;</p> <p>10. Привличане в дейностите на гимназията на възпитаници, завършили училището;</p> <p>11. Разширяване на авторитета на училището чрез: - споделяне на ефективни практики от образователно-възпитателния процес с други училища; - заемане на призови места в олимпиади и състезания на национални и международно ниво;</p> <p>- работа по проекти и програми;</p> <p>12. Поддържане на позитивен психоло-</p>
--	---

	<p>гически отношения в училище чрез активно участие на училищния психолог;</p> <p>13. Осигуряване на допълнително финансиране чрез работа по проекти и програми;</p> <p>14. Изграждане на център за професионален успех.</p>
<i>СЛАБИ СТРАНИ</i>	<i>ЗАПЛАХИ</i>
<p>1. Мотивацията за работа на отделните ученици е на различно ниво – има силно мотивирани и слабо мотивирани ученици;</p> <p>2. Част от родителите проявяват незаинтересованост към дейността и работата на училището;</p> <p>3. Резултатите по български език и литература на ДЗИ не са достатъчно високи;</p> <p>4. Част от работодателите не разбират важността на провеждането на производствената практика на реални работни места;</p> <p>5. Висока средна възраст на учителите по професионална подготовка;</p> <p>6. Скъпоструващо оборудване за професионална подготовка;</p> <p>7. Малък брой на участниците в извънучилищните изяви на учениците.</p>	<p>1. Намаление броя на децата в резултат от демографската криза;</p> <p>2. Подценяване значимостта на професионалното образование при избора на училище след основно образование;</p> <p>3. Икономическите и социални процеси в обществото в условия на криза, които влияят на икономическата стабилност на работодателите, осигуряващи работни места за учениците;</p> <p>4. Динамичните процеси на пазара на труда, свързани с търсенето на работна ръка;</p> <p>5. Зависимостта на финансирането от броя на учениците;</p> <p>6. Непрекъснатото намаляване на мотивацията за учене;</p> <p>7. Нереална самооценка на някои от участниците в образователния процес;</p> <p>8. Липса на регламент относно използването на изкуствения интелект;</p> <p>9. Акцентиране на медиите само върху негативните явления в образователно-възпитателния процес;</p> <p>10. Липса на инициативност и формално изпълнение на поставени задачи на част от педагогическите специалисти;</p>

II. МИСИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

Динамиката на обществения живот и интензивността на темповете, с които се променят технологиите, поставят пред училището редица предизвикателства. За справянето с тях е необходимо всеки човек да притежава базова и функционална грамотност в областта на четенето, математика, природните науки и технологиите, както и умения за критично мислене и изразяване на аргументирано мнение. Необходими качества на личността за реализация ще са и етично поведение, приемане на различията, отговорно поведение, лидерство, инициативност и комуникативност.

Мисията на професионалната гимназия е да осигури висококачествена общообразователна и професионална подготовка на учениците, основана на съвременните достижения на науката и на традициите в обучението, по посочените по-горе специалности, както и на общо човешките ценности.

Това ще им осигури успешна реализация на пазара на труда, ще им предостави възможности за продължаване на образованието във висше училище и ще бъдат подготвени да се адаптират към непрекъснато възникващите нови професии.

За осигуряването на висококачествена общообразователна и професионална подготовка в гимназията са необходими мотивирани и висококвалифицирани педагогическите специалисти, които използват интерактивни методи, активно взаимодействат с участниците в образователния процес и персонализират учебното съдържание за по-високи резултати.

Ценностите на професионалната гимназия са:

1. Осигуряване на качество на професионалното образование и обучение (ПОО), съобразено с политиката на МОН и изискванията на ЕС и съвета за осигуряване на качество на ПОО.
2. Равни възможности за образование и обучение на всички ученици.
3. Атмосфера на уважение, доверие и партньорство между участниците в образователния процес.
4. Диалогичност и прозрачност в управлението на гимназията.
5. Чувствителност към проблемите на подрастващото поколение и индивидуалните потребности на всеки ученик.

III. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

Отчитайки динамиката на обществения живот, дигитализацията на съвременното общество и SWOT-анализа, настоящата стратегия формира следната визия за професионалната гимназия за периода 2023-2028 година:

Усвояване на компетентности – съвременни знания, умения и нагласи по изучаваните професии и специалности, осигуряващи на младите хора успешна реализация на пазара на труда и мотивация за учене през целия живот.

Осъществяването на визията на гимназията ще доведе до утвърждаване авторитета на училището, като способно да формира национални и общочовешки добродетели, формирането на знаещи, способни и ангажирани млади хора, готови да развиват своя пълен потенциал и съзнателно да допринасят за развитието на Република България в контекста на европейското семейство и на глобалния свят.

Активното партньорство с работодателите, предоставящи обучение в реална работна среда, ще:

1. допринесе за усвояване на практически умения у учениците;
2. осигури тяхната конкурентоспособност на пазара на труда
3. развие личностните качества на учениците;
4. формира общочовешки ценности и добродетели, като толерантност, уважение, честност, отговорност, комуникативност, чувствителност към гражданските права и към задълженията на всеки един член от обществото;
5. развие уменията им за работа в екип;
6. насърчи креативността и творческото мислене.

Качествената общообразователна и професионална подготовка налага внедряването на иновации и съвременни технологии в учебния процес и модернизирание на образователната среда. Така учениците ще усвоят компетентности в съответствие с последните научни достижения във всяка една област от предлаганите в училището специалности.

Педагогическите специалисти от професионалната гимназия са призвани непрекъснато да усъвършенстват своите професионални компетентности и квалификация, да работят в съответствие с етичните норми, да мотивират и вдъхновяват учениците и формират компетентности у учениците, които да прилагат в различни житейски и професионални ситуации.

IV. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ И ЦЕЛИ

В резултат на SWOT анализа са определени следните приоритетни области и цели за развитие на гимназията до 2028 г. Те обхващат всички значими предизвикателства пред училището в съответствие с определените от МОН политики:

Приоритетна област 1 Повишаване качеството на образованието;

Приоритетна област 2 Системна и целенасочена работа за патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности;

Приоритетна област 3 Насърчаване на физическата активност на учениците и участието им в спортни дейности;

Приоритетна област 4 Развитие и утвърждаване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;

Приоритетна област 5 Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;

Приоритетна област 6 Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;

Приоритетна област 7 Приобщаване ученици към училищната общност;

Приоритетна област 8 Противодавление на тормоза и насилието;

Приоритетна област 9 Превенция на риск от ранно отпадане от системата на училищното образование.

Приоритетна област 1. Повишаване качеството на предоставяното от гимназията образование

Целите, свързани с повишаване качеството на образованието в гимназията, са насочени към дигитализация на учебния процес, усвояване на съвременни ключови компетентности за личностно развитие и осигуряване на условия за ранно откриване на заложибите и талантите.

Ще се постави акцент върху усвояване на умения и знания с практическа приложимост, както и върху социалната и емоционалната интелигентност на учениците. За постигане на поставените цели от осъществявано значение е партньорството и ефективното взаимодействие работодателските организации, с родителите и с другите заинтересовани страни.

Важно е и създаването на привлекателни и гъвкави възможности за квалификация и преквалификация в сферата на формалното образуване, неформалното обучение или информалното учене.

Цели и групи мерки/дейности:

1. Усвояване на съвременни ключови компетентности за личностно развитие и за успешна реализация на пазара на труда:

1.1. Поставяне във фокуса на обучението овладяването на ключови компетентности и развитие на способности да се решават проблеми вместо на преподаване на знания.

1.2. Поставяне на акцент върху формиране на научна, финансова, дигитална медийна грамотност и дух на предприемчивост и иновации.

- 1.3. Изучаване на чуждите езици и придобиване на дигитални и комуникативни умения.
- 1.4. Развитие на ключови компетентности и умения за живот през XXI век чрез средствата и формите на различните изкуства, науки, технологиите и спорта.
- 1.5. Повишаване на резултатите от изпитите от НВО в края на X клас и от ДЗИ по БЕЛ и по професионална подготовка.
- 1.6. Разработване и поддържане на система за представяне на общите резултати от постиженията на учениците в гимназията.
- 1.7. Формиране на умения учениците да използват придобитите компетентности за справяне в сложни и непознати житейски ситуации в променяща се околна среда.
- 1.8. Създаване на условия и подкрепа на екипната работа на учителите за интегриране на учебното съдържание, за ефективно осъществяване на междупредметни връзки и за работа върху усвояване на свързващите (трансверсални) компетентности у учениците.
- 1.9. Интегриране на дигиталната и медийната грамотност в обучението по всички учебни предмети.
- 1.10. Системно взаимодействие с родителите за формиране и развитие у учениците на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през XXI век.
2. Акцентиране върху практическата приложимост на изучаваното учебно съдържание:
  - 2.1. Изграждане на партньорства и мрежи за сътрудничество между висши училища в региона и гимназията за провеждане на стажове и практики на учениците.
  - 2.2. Изработване и прилагане на система за проследимост на реализацията на завършилите гимназията.
  - 2.3. Сключване на договори за сътрудничество между гимназията и организации и фирми, в които се осъществява производственото обучение – учебна практика, производствена практика.
3. Развитие на способностите и талантите:
  - 3.1. Разширяване на обхвата на учениците, участващи в заниманията по интереси, чрез провеждане на различни форми на изяви на училищно ниво.
  - 3.2. Подкрепа на талантите на учениците с изявени интереси в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта чрез подготовка на отбори за участие в различни видове състезания, държавни и международни първенства.
  - 3.3. Мотивиране на учениците за участие в изяви, конкурси, олимпиади и състезания на местно, регионално, национално и международно ниво в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

3.4. Предоставяне на материални и морални стимули за учениците с изявени интереси в определена област на науката, технологиите, изкуствата, културата и спорта.

3.5. Привличане на представители на висши училища, научни институти, социални партньори и неправителствени организации в подкрепа на заниманията по интереси и извънучилищните дейности.

4. Мотивиране за учене през целия живот

4.1. Включване във форми на образование и обучение на лица, които не са завършили средно образование.

4.2. Валидиране на знания и умения в областта на професионалното образование и обучение придобито чрез неформално обучение или информално учене, както и въз основа на придобит професионален опит по специалности, изучавани в гимназията.

4.3. Осигуряване на съвременна образователна среда – предпоставка за единен подход при усвояването на съвременните ключови компетентности при общообразователната и професионална подготовка.

4.4. Изграждане на STEM среда за прилагане на нови методи на преподаване, с цел мотивиране на учениците за учене, усвояване на трайни знания и професионална ориентация в областта на високотехнологичните индустрии.

4.5. Организиране на училищното пространство в място за диалог (дружелюбна училищна среда).

4.6. Ежегодно обновяване на физическата среда и технологичната база в гимназията за мотивиране на постиженията на учениците за осигуряване на естетични, модерни и гъвкави пространства в училище, които дават възможност за адаптация спрямо променящите се потребности на обучението и иновативните практики.

4.7. Разширяване на достъпа до модерни IT технологии с оглед провеждане и участие в иновации от разстояние, бърз и качествен достъп до информация и приобщаване на други участници в иновационните процеси.

4.8. Поддържане на зелените площи и спортните площадки в двора на училището.

5. Мотивирани и креативни учители:

5.1. Подкрепа на новопостъпващите в гимназията педагогически специалисти.

5.2. Утвърждаване на партньорските отношения с висшите училища относно провеждането на стажове и практики по някои от общообразователните и професионални предмети .

- 5.3. Разширяване на възможностите за квалификацията на педагогически специалисти без откъсване от работа с цел използване компетентностния подход и на ценностно-ориентиран подход в образователния процес.
- 5.4. Осъществяване на мобилност на педагогически специалисти, в т.ч. и чрез Европейска програма Еразъм+.
- 5.5. Подкрепа на учителите за прилагане на индивидуален подход и за персонализиране на обучението за всеки ученик съобразно индивидуалните му потребности, напредъка и възможностите за разгръщане на пълния му потенциал.
- 5.6. Използване на възможностите на дигиталните технологии и изкуствения интелект при персонализацията на обучението.
- 5.7. Осъществяване на специализирани обучения на учители за ефективно педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие.
6. Ефикасно управление основано на креативност и иновации:
- 6.1. Разработване на система за мониторинг на резултатите от обучението.
- 6.2. Ефективно прилагане на дигитализация в управлението на гимназията.
- 6.3. Утвърждаване на интегрирания подход и ефективното взаимодействие със заинтересованите институции и гражданите.
- 6.4. Прилагане на екипен подход на взаимодействие между всички участници в образователния процес.
- 6.5. Утвърждаване на ученическия съвет като ефективен участник в училищния живот и в организационното развитие на училището.
- 6.6. Подобряване на образователната среда чрез създаване и развиване на училищни и общности между учители, ученици, родители и други заинтересовани страни.
- 6.7. Утвърждаване на лидерството като водещ подход в управлението на училището.
- 6.8. Методическа подкрепа на педагогическите специалисти от ръководството на гимназията за стимулиране на креативността и иновациите в образователно-възпитателния процес.
- 6.9. Стимулиране работата на класните ръководители за взаимодействие с родителите.
- 6.10. Разработване на система за измерване и отчитане на напредъка при изпълнение на индикаторите за развитие на училището и мониторинг на резултатите от обучението.
- 6.11. Оптимизиране на връзката на гимназията с родителите чрез изграждане на вътрешна информационна система за предоставяне на информация относно дейността на училището – електронната страница на училището, електронен дневник, електронни портфолия на училището, учители и ученици.

6.12. Създаване на координационен механизъм за наблюдение, мониторинг и контрол на изпълнението на заложените цели.

6.13. Мотивиране на училищните екипи и подкрепа на иновативните и творчески решения в образователния процес.

7. Сътрудничество между гимназията и другите институции:

7.1. Създаване и поддържане на ефективни партньорски мрежи между гимназията и други училища със сходен профил.

7.2. Ефективно взаимодействие с неправителствени организации и други представители на гражданското общество по въпросите на професионалното образование.

7.3. Въвеждане и утвърждаване на практика за споделяне на ресурси между педагогическите специалисти в училище.

7.4. Провеждане на съвместни инициативи, партниране и споделяне на ресурси с библиотеки, музеи и други културни институции и научни организации.

7.5. Поддържане на училищната библиотека и обогатяване на библиотечния фонд.

Приоритетна област 2. Системна и целенасочена работа за патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности

Разширяване на възпитателните функции на гимназията е от съществено значение за формиране на идентичност, ценности и отношение към родината и обществото.

Патриотичното възпитание помага на учениците да разберат и да се идентифицират с културата, историята и ценностите на нашата нация и формира тяхната самосъзнание и самочувствие.

Познаването на европейските ценности - свобода, демокрация, права на човека, равенство, солидарност и много други са основата на европейската интеграция и сътрудничество и за създаването на обща основа за разбирателство и сътрудничество между държавите-членки.

Цели и групи мерки/дейности

1. Възпитание в родолюбие и патриотизъм:

1.1. Насърчаване на ценностно-ориентирано поведение и създаване на атмосфера в класната стая, благоприятстваща формиране на социални и граждански компетентности.

1.2. Реализиране на инициативи за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и популяризиране на българския език, традиции и култура.

1.3. Възпитание, насочено към изграждане у учениците на стремеж за изказване на информирано мнение, за проява на взаимно уважение, разбирателство и сътрудничество.

1.4. Развитие на умения за справяне с прояви на радикализация и екстремизъм, водещи до разделение, дискриминация, разпространение на фалшиви новини и омраза в обществото.

- 1.5. Развитие на умения за разпознаване и превенция на трафик на хора, на зависимости към наркотични вещества и др.
- 1.6. Изграждане на умения за критично мислене и разбиране за света, културата, религиите, историята, медиите, икономиката, околната среда, устойчивостта.
- 1.7. Формиране на компетентности за межкултурен диалог и изява на активна гражданска позиция; осигуряване на младежко участие.
- 1.8. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всяко ученик.
- 1.9. Системно взаимодействие с родителите за формиране на ценности у учениците.
2. Приобщаване към европейските ценности:
  - 2.1. Обучение, насочено към приобщаване към европейските и общочовешките ценности
  - 2.2. Формиране на нагласи за приемане на различията между децата и учениците, основани на раса, народност, етническа принадлежност, произход, религия.
  - 2.3. Подкрепа на дейността на ученическите съвети и ученическото самоуправление в гимназията.

Приоритетна област 3: Насърчаване на физическата активност на учениците и участието им в спортни дейности

Осъзнаване на ролята и значението на физическата активност и спортната дейност за подобряване на общото здравословно състояние на децата. Те подпомагат нормалния растеж, укрепват мускулите и костите, подобряват координацията и гъвкавостта, и поддържат здравословното функциониране на сърцето и дихателната система. Имат положителен ефект върху психичното развитие на децата и подобряват когнитивните функции като внимание, концентрация, памет и творческо мислене, работоспособността и продуктивността през учебния ден.

Цели и групи мерки/дейности

1. Осигуряване на подходяща и съвременна спортна среда за развитие на разнообразни спортни дейности:
  - 1.1. Реновиране на спортната площадка в двора на училището.
  - 1.2. Обновяване уредите във фитнеса.
  - 1.3. Поддържане на необходимата материална база за практикуването на основните видове спорт.
2. Насърчаване на учениците към физическа активност и системно практикуване на спортни дейности:
  - 2.1. Участие в НП, насочени към стимулиране на развитието на спортните дейности.

2.2. Реализиране на програми и инициативи за здравословен начин на живот и подкрепа на личностното развитие.

2.3. Мотивиране на учениците за участие в занимания по интереси, свързани с практикуването на различни видове спорт.

2.4. Ежегодно участие в организирани турнири на общинско, областно и национално ниво.

2.5. Организиране на училищни турнири по футбол, баскетбол, волейбол, шах и тенис на маса.

Приоритетна област 4. Развитие и утвърждаване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Формирането на компетентности за личностно развитие у учениците е тясно свързано с развитието и утвърждаване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Усвояването на знания за здравословния начин на живот и на здравословни навици е основа за вземането на информирани решения относно начина на живот, превенцията на различните заболявания и психичното здраве на всеки индивид. Чрез гражданското образование учениците научават знания за демократичните ценности, правата и отговорностите им, което ги насърчава за активно участие в гражданското общество.

Екологичното образование формира у младия човек компетентности за опазване на околната среда и нейното съхранение за идните поколения. Интеркултурното образование насърчава разбирането и уважението към различните култури и етнически групи.

Цели и групи мерки/дейности

1. Формиране на компетентности и нагласи за активно гражданско поведение на учениците

1.1. Създаване на условия и подкрепа за развитието на ученическото самоуправление.

1.2. Мотивиране на учениците за участие в извънкласните дейности.

1.3. Подкрепа на педагогическите специалисти за интегриране на обучението по общообразователните предмети към проектно базирано обучение, което развива уменията на учениците за дискусия, вземане на решения и споделя на лични впечатления.

1.4. Организиране на благотворителни инициативи и каузи на училищно и общинско ниво.

2. Насърчаване на учениците към здравословен начин на живот и здравословно хранене:

2.1. Формиране на знания и умения за живот с фокус към здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата.

2.2. Организиране на срещи с известни личности, които да споделят информация и съвети за здравословния начин на живот.

3. Усвояване на знания, умения и нагласи за сътрудничество, емпатия и солидарност между различни културни и етнически общности:

- 3.1. Утвърждаване на часа на класа като форма за интеркултурно възпитание.
- 3.2. Организиране на събития за представяне на различни обичай, традиции и култури за насърчаване на межкултурната комуникация.
- 3.3. Прилагане на екипната работа в часовете, което ще допринесе за разбирателството и уважението между учениците, ще помогне да откриват сходства и да се справят със съществуващите различия.
- 3.4. Организиране на срещи с училища от различни райони на страната и ЕС за обмяна на добри практики.
4. Формиране на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци
  - 4.1. Въвеждане на дейности по опознаване на природата в неурбанизирана среда.
  - 4.2. Изграждане на училищна политика за постигане на целите за устойчивото развитие – екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци.
  - 4.3. Реализиране на дейности за популяризиране на европейските инициативи в областта на образованието за устойчиво развитие.
  - 4.4. Създаване и използване на отворени образователни ресурси и модели за устойчиво развитие на училищно ниво.
  - 4.5. Създаване и функциониране на клуб, свързан с екологичната култура, съвместно с ИО към БАН.

Приоритетна област 5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Механизмът се прилага по отношение на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище или са напуснали преждевременно образователната система и включва създаване на екипи за обхват, взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки за обхващане и включване в образователната система и предотвратяване на ранно отпадане на децата в риск, както и прилагане на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на учениците и организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на *Закона за закрила на детето* и на *Закона за предучилищното и училищното образование* на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище.

Взаимодействие на институциите за проследяване при пътуване и миграция на упражняването на правото на децата на задължително образование; обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни причини на децата и учениците.

Цели и групи мерки/дейности

1. Създаване на екип за обхват към училището при констатиране на случаи на необхванати в образователната система ученици или в риск от отпадане:

1.1. Предприемане на мерки за обхващането в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ – (информационна система за реализация на механизма) на ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст или реинтеграцията им в образователната система.

1.2. Предлагане на мерки по превенция на включваните в образователната система и идентифицирани в ИСРМ учениците в риск от отпадане.

1.3. Определяне на комплекс от мерки по отношение на всеки ученик, идентифициран като необхванат, отпаднал или застрашен от отпадане от образователната система, и взаимодействие с компетентните институции за прилагане на интегриран подход.

1.4. Планиране на посещения в домовете на учениците, които подлежат на задължително училищно образование и са отпаднали или са в риск от отпадане.

1.5. Осъществяване на пряко взаимодействие с родителите, настойниците, попечителите или с лицата, които полагат грижи за детето, за обхващането и включването им в образователната система.

1.6. Предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

1.7. Отпращане на предложение към компетентните институции за предприемане на допълнителни мерки с оглед на прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите, настойниците, попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, по *Закона за закрила на детето* и по *Закона за предучилищното и училищното образование*, както и предоставянето на помощи в натура по реда на *Закона за семейни помощи*.

1.8. Регулярно предоставяне на информация чрез ИСРМ за установени нарушения на задълженията на родителите, настойниците, попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, с цел налагане на наказания по реда на *чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование*.

1.9. Проследяване чрез ИСРМ изпълнението на предложените мерки и ефекта им за връщането, включването и преодоляването на риска от отпадане на учениците.

Приоритетна област 6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание

За осигуряване на равни възможности за обучение и възпитание на учениците в гимназията и за превенция на отпадането им от училище ще се изпълняват мерки, насочени към гарантиране на устойчивост на процеса на образователна интеграция, намаляване на неравенствата, насърчаване на социалното включване, мотивация за образование, системна работа с родителите за привличането им като пълноценни участници в образователния процес.

Цели и мерки/действия

1. Преодоляване на социално-икономическите и други бариери за достъп до образование:
  - 1.2. Осигуряване на оптимални физически условия в училището, за да продължи обучението на една смяна.
  - 1.3. Осигуряване на безплатни учебници за нуждаещите се ученици.
  - 1.4. Предоставяне на месечни и еднократни стипендии за мотивиране на работата на учениците.
  - 1.5. Изграждане на достъпна образователна среда в гимназията.
  - 1.6. Поддържане на партньорски отношения с училища от страната за споделяне на добри практики.
  - 1.7. Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти, вкл. чрез споделяне на опит и взаимно учене за успешно включване и пълноценно участие на учениците в образователния процес.
2. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици с изявени дарби:
  - 2.1. Взаимодействие между училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие за откриване на талантите и способностите на всеки ученик и насърчаване на развитието и реализацията им чрез училищните екипи за подкрепа.
  - 2.2. Осигуряване на морална и материална подкрепа за деца с изявени дарби за високи постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.
3. Създаване на положително отношение към образованието чрез взаимодействие с ученици и родители:
  - 3.1. Организиране на съвместни дейности за честване на празници, благотворителни акции и други събития за създаване на положително отношение към образованието.
  - 3.2. Съвместна работа между родители и учители за адаптиране на децата им към образователната среда за създаване и развиване на мотивация за учене.

Приоритетна област 7. Приобщаване ученици към училищната общност

Създаването на среда, в която учениците се чувстват включени, подкрепени и ангажирани към живота на училището ще преосмисли ролята на училището не само като образователно средище, но и като място със специфичен живот и традиции.

Осигуряване на възможност учениците да участват активно в живота на училището чрез включване в ученически съвети, комитети и клубове за споделяне на идеи и вземане на решения. Сътрудничеството и комуникацията между учениците, родители, учители и ръководството на училището е необходимо да се подкрепя чрез срещи, разговори, работни групи и проекти за насърчаване на диалога и заедно да се решават проблемите.

Цели и групи мерки/дейности

1. Разработване на мерки за адаптиране на учениците към училищната среда:
  - 1.1. Изграждане и поддържане на система за охрана и сигурност с видеонаблюдение и жива охрана.
  - 1.2. Актуализация на Оценката на риска на физическата среда от Службите по трудова медицина и изпълнение на конкретните предписания спрямо *Наредба № 24 от 10.09.2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.*
  - 1.3. Определяне на комитет по условия на труд (КУТ) и училищни Комисии по безопасност и здраве и уреждане в правилник правата и задълженията им за предотвратяване на рисковете.
  - 1.4. Регламентиране на условията за записване и промяна на формите на обучение за конкретната учебна година съгласно стандарта за организация на дейностите в училищното образование.
  - 1.5. Създаване на възможности за включване на учениците в различни училищни общности в зависимост от техните интереси и потребности.
  - 1.6. Осигуряване на условия за неформално и информално учене и на алтернативни форми на обучение - обучение в електронна среда от разстояние (ОЕСР), дистанционно.
  - 1.7. Създаване на възможности за приложение на ИКТ в образователния процес и условия за гъвкаво прилагане и адаптиране на методите на преподаване.
  - 1.8. Създаване и прилагане на правила за решаване на конфликти, така че всеки да се чувства приет и уважаван независимо от своята култура, етническа принадлежност, религия или други различия.
  - 1.9. Обща подкрепа за личностно развитие и изява на всеки ученик чрез екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, кариерно ориентиране на учениците; занимания по интереси, библиотечно - информационно обслужване; грижа за здравето въз основа на

информация на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето/ученика, за здравословното му състояние и за проведени медицински изследвания и консултации; превенция на обучителни затруднения.

2. Ритуализация на училищния живот:

2.1. Приемане, познаване и прилагане на училищните символи – училищно знаме, химн, елемент на униформа – емблема.

2.2. Регламентиране на ритуалите и традициите, използвани при отбелязване на традиционните празници в училището – 15 септември, патронен празник на училището, 24 май и др.

2.3. Създаване и утвърждаване на система за награждаване и отличаване на ученици и педагогически специалисти с грамоти и почетни отличия.

3. Взаимодействие с родителите и общността:

3.1. Насърчаване участието на родителите/настойниците/попечителите или лицата полагащи грижи за учениците в планиране и реализиране на училищни събития - конкурси, празници, тържества, спортни събития и др.

3.2. Насърчаване работата на класните ръководители с родителите за формиране на партньорски отношения.

3.3. Създаване на позитивен организационен климат, ефективна комуникация и позитивни отношения между всички участници в процеса на образование и заинтересованите страни, включително за управление на конфликти, за преодоляване на стереотипи, предразсъдъци и дискриминационни нагласи.

3.4. Организиране на проучвания чрез допитвания, анкети, формуляри за обратна връзка и др. на мнението на родителите по значими за училищния живот теми и създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието и развитието на учениците.

3.5. Координиране взаимодействието на семействата с външни институции и организации, оказващи социална, образователна и личностна подкрепа за учениците.

3.6. Създаване на условия за взаимодействие между родителите и насърчаване на партньорството между тях за активно участие в училищния живот на ниво клас и училище.

3.7. Насърчаване на родителите да участват чрез избраните от тях представители в обществения съвет.

Приоритетна област 8. Противодействие на тормоза и насилието

Очертаване на дейностите по превенция и интервенция на насилието и тормоза в училище за създаване на сигурна образователна среда, осигуряваща възможност за усвояване на ключови компетентности за личностно развитие и за успешна реализация на пазара на труда.

Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни, и силно привличат общественото внимание. Те оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението, както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват, което изисква създаване на нетърпимост към проявите на насилие и тормоз във всички форми.

Цели и групи мерки/дейности

1. Повишаване знанията на всички участници в образователния процес, за видовете насилие и тормоз в училище и на начините за тяхното разпознаване:

1.1. Оценка на познанията на заинтересованите страни върху темата насилие и тормоз в началото на всяка година чрез използване на специални въпросници, дискусии с участието на цялата училищна общност, фокус групи и др.

1.2. Обсъждане на резултатите от оценката в часа на класа и на родителски срещи.

1.3. Ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза.

1.4. Обучение на специалисти за интервенция в ситуации на тормоз в училището, а при липса на такива се търси подкрепа на външни за институцията специалисти.

2. Създаване и утвърждаване на обща ценностна система и ясни правила за превенция на тормоза между учениците:

2.1. Незабавно уведомяване на директора на училището при констатиране на случай на насилие и тормоз.

2.2. Актуализиране при необходимост на етичния кодекс на училищната общност.

2.3. Изработване на правила на поведение за всяка паралелка.

2.4. Обобщаване на правилата на отделните паралелки и включването им Правилника за дейността на училището.

2.5. Ежедневно контролиране на дежурствата на педагогическите специалисти в учебно време по коридорите и на входовете/изходите на училището.

2.6. Разработване на система за анонимно информиране за случаи на кибертормоз сред учениците.

2.7. Дейности в часовете, целящи да повишат информираността на учениците на тема тормоз и насилие.

2.8. Конференции срещу насилието, организирани от експерти и/или от местните власти, на тема училищен тормоз.

- 2.9. Срещи между извършителите и жертвите на тормоз с цел разрешаване на конфликтите.
3. Създаване и поддържане на механизъм за проследяване на ефективността на дейностите по превенция и интервенция:
- 3.1. Утвърждаване на Координационен съвет, включващ ЗДУД, психолог, представител на ученическия съвет с делегирани отговорности за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.
- 3.2. Водене на дневник с информация за случаите на насилие и тормоз в гимназията, като задължително се посочва – дата, клас, имена на участниците в проявата, вида и формата на насилие и/или тормоз, предприетите действия от отговорните лица.
- 3.3. Осигуряване на подкрепяща училищна среда, включване в дейностите за преодоляване на насилието и тормоза и на родителите, на местни власти, отговорни институции и организации, ангажирани с решаването на проблема с насилието и тормоза в училище.

Приоритетна област 9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на училищното образование

Превенцията на отпадането на ученици е базирана на основните принципи на включващото и приобщаващо образование. Тя е свързана с идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на ученици от училище – ученици със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, ученици в риск, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и други с други идентифицирани потребности, както и реализиране на дейности за разгръщане на потенциала за личностно развитие на всеки ученик.

Предотвратяване на преждевременното напускане на училище чрез актуализиране на учебните програми и разработването и налагането на нов интерактивен подход; оценяване, установяващо резултати и осигуряващо обратна връзка, за поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.

Цели и групи мерки/дейности

1. Преодоляване на социално-икономически и други различия за достъп до образование:
- 1.1. Поддържане на оптимален брой ученици в гимназията с оглед осъществяване на полудневната организация на учебния ден преди обяд.
- 1.2. Предоставяне на еднократни и месечни стипендии на учениците, съгласно действащите нормативни документи.
- 1.3. Изграждане на достъпна архитектурна среда в гимназията.

- 1.4. Актуализиране на библиотечния фонд в съответствие с учебното съдържание и интересите на учениците.
- 1.5. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище и изработване и актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици;
2. Взаимодействие с ученици и родители за създаване на положително отношение към образованието:
  - 2.1. Организиране училище за родители за разясняване на ползите и на задълженията за включване в образование, към повишаване уменията на родителите за грижа и подкрепа на учениците и за взаимодействие с институциите.
  - 2.2. Организиране на общи дейности между всички участници в образователно –възпитателния процес - честване на празници, благотворителни акции и други събития за създаване на положително отношение към образованието.
  - 2.3. Съвместна работа между родители и учители за адаптиране на учениците към образователната система и създаване и развиване на мотивация за учене.
  - 2.4. Споделяне на добри практики за междусекторни услуги за образователна, социална и здравна подкрепа.
3. Подкрепа на педагогическите специалисти за разгръщане потенциала за личностно развитие на всеки ученик:
  - 3.1. Прилагане на индивидуален подход, базиран на обучение за всеки ученик съобразно индивидуалните му потребности, напредъка и възможностите за разгръщане на пълния му потенциал.
  - 3.2. Използване на възможностите на дигиталните технологии и изкуствения интелект при персонализацията на обучението.
  - 3.3. Повишаване на компетентностите на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, за успешно включване и пълноценно участие на учениците от рисковите групи в образователния процес.
  - 3.4. Споделяне на добри практики при прилагането на индивидуален подход при обучението на учениците.
  - 3.5. Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на отпадането.
4. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на ученици със СОП, с хронични заболявания и ученици в риск:

- 4.1. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик, извършена от назначения екип за подкрепа за личностно развитие на ученика за всяко конкретно дете.
- 4.2. Оценяването на индивидуалните потребности на ученик е резултат на събиране и анализиране на специфична информация за него – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.
- 4.3. Създаване и използване на адаптирани отворени образователни ресурси за ученици със специални образователни потребности.
5. Образователна интеграция на ученици от уязвими групи, включително роми, на търсеци или получили международна закрила, и на мигранти:
  - 5.1. Формиране на толерантност и уважение към културните различия и ефективно межкултурно взаимодействие, за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност.

V. ФИНАНСИРАНЕ

Изпълнението на заложените цели в Стратегията на училището ще бъде финансирано от следните източници:

1. Делегиран бюджет.
2. Национални програми за развитие на образованието.
3. Механизъм за възстановяване и устойчивост (Recovery and Resilience Facility).
4. Програма за образование 2021 – 2027.
5. Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027.
6. Програма „Еразъм“ +.
7. Други европейски и международни фондове и програми/проекти.

VI. НАЦИОНАЛНА ПРАВНА РАМКА И ПРАВНА РАМКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Стратегията за развитието на ВМГ „Св. Н. Чудотворец“ е разработена в съответствие с изискванията на:

1. Конституция на Република България
2. Стратегия на Европейския съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж
3. Национална програма за развитие България 2030, приета с Протокол 67 на МС от 02.12.2020г.
4. Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), приета с Протокол № 13 на Министерския съвет от 24.02.2021 г.

5. Европа 2030 - политика, стратегия и законодателство на ЕС за целите за 2030 г. в областта на околната среда, енергетиката и климата
6. Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България
7. Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта
8. Програма Еразъм + на ЕС
9. Стратегия за възпитателната работа в образователните институции 2019 – 2030 г.
10. Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 – 2026, приета с Решение № 51 от 23.01.2023 г на Министерския съвет от 26.01.2023 г.
11. Националната стратегия за младежта (2021-2030), приета с Решение на 48-ото Народно събрание на 31 януари 2023 г.
12. Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България
13. Секторна стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021 – 2030)
14. Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)
15. Национални програми за училищното образование, утвърдени от Министерски съвет през периода на стратегията
16. Програма „Образование“ 2021-2027 с европейско финансиране
17. Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение от 18.06.2009 година
18. Национална квалификационна рамка на Република България
19. Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот
20. Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО)
21. Закон за професионалното образование и обучение (ЗПОО).
22. Закон за закрила на детето
23. Закон за защита на личните данни
24. Закона за защита от дискриминация
25. Закон за семейните помощи за деца
26. Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
27. Наредба № 4 от 30.11.2015 г. за учебния план
28. Наредба № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка
29. Наредба № 6 от 11.08.2016 г. за усвояването на българския книжовен език

30. Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.
  31. Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищно образование
  32. Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование
  33. Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците
  34. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
  35. Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти
  36. Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие
  37. Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование от 10.10.2017 г.
  38. Наредба за приобщаващото образование от 27.10.2017 г.
  39. Рамкови програми за начално и продължаващо професионално обучение
  40. Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация
  41. Държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професия
  42. Наредба № 18 от 9 септември 2021 г. за инспектирането на детските градини и училищата.
  43. Областната стратегия за развитие на област Варна
  44. Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на област Варна.
  45. Общинска стратегия за развитие на образованието на община Варна.
  46. Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците на община Варна.
  47. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
  48. Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и др.
- Стратегията е приета с решение на Педагогическия съвет № 17 от 14.09.2023г., одобрена е от Обществения съвет (Протокол № 4 от 08.09.2023г.) и е утвърдена със заповед на директора на училището.

